

Staten, og jeg skal meget varmt anbefale, at man følger Flertallet med Hensyn til den Retningslinie, Banen skal have. Jeg paa kalder, som sagt, i Erindring om den velvillige Stilling, den højtærede Minister hele Tiden har indtaget til Forbedring af Trafikforholdene i disse Egne, hans Medvirkning til et godt Resultat af denne Sag.

Foss: Medens jeg har kunnet tiltræde Ændringsforslaget om at føre Banen over Ørre, idet jeg tror, at dette er den klogeste Løsning af Spørgsmaalet, ser jeg mig ikke i Stand til at anbefale Ændringsforslaget til § 4. Det gaar, som bekendt, ud paa at forandre det af Ministeren forelagte Lovforslag saaledes, at man i Stedet for Privatdrift faar Statsdrift, men det vil altsaa bl. a. medføre, at den Garantikapital paa omtrent 400,000 Kr., som skulde stilles til Raadighed, bortfalder, og at Staten vil komme til at overtage hele Udgiften ved at drive denne Bane, som ingen venter foreløbig vil kunne forrente sig. At ingen venter det, viser sig allerede deri, at Befolkningen ikke har turdet paa tage sig at bygge en Privatbane paa de Vilkaar, hvorpaa Privatbaner ellers bygges, nemlig saaledes, at dog en væsentlig Del af Kapitalen udredes af lokalt interesserede. Man har altsaa i høj Grad ønsket, at den Bane, der nu foreslaas som Statsbane, ogsaa skal drives som Statsbane, og det vel formentlig bl. a., fordi man frygter for, at Banen skal komme til at give Underskud. Det har saa foranlediget, at Ministeren efter at være gaaet ind paa dette Flertalsforslag, stiller Forslag om at forhøje Anlægssummen fra 3,100,000 Kr. til 3,720,000 Kr. Men her maa det ikke glemmes, at disse Summer aldeles ikke svarer til, hvad Banen vil koste nu, og sikkert heller ikke vil svare til, hvad Banen vil komme til at koste, selv om den først bliver færdig ad Aare. Jeg tror, man kan gaa ud fra, at selv efter Freden vil der ingen Udsigt være til, at saadanne Varer som f. Eks. Jern og Skinner kommer tilbage til Priser, der blot nærmer sig til det, vi har kendt før, og jeg tror heller ikke, der er nogen Udsigt til, at Priserne paa mangfoldige andre Materialier og heller ikke Arbejdspriserne kommer tilbage til det tidligere Niveau. Det kan efter Sagens Natur kun være paa Grundlag af et Skøn, at man kan udtale sig om, hvorledes Prisniveauet vil komme til at ligge, naar Krigen om et halvt eller et helt Aar eller om længere Tid er forbi; men jeg tror ikke, man er

særlig pessimistisk, naar man regner med, at de Summer, der her er Tale om, maa man vistnok forhøje med mindst 60 pCt.

Det er ejendommeligt her at skulle vedtage en Bane, som er baseret paa Overslag og Bevillinger, hvor man ikke forsøger paa at udregne, hvad Banen vil koste med de nuværende Priser — det vilde dog altid være en Vejledning for os —, og ej heller drister sig til at opstille nogen Beregning over, hvor meget der i Virkeligheden skal medgaa til dette Baneanlæg. Men jeg forstaar naturligvis meget godt, at den højtærede Minister er betænkelig ved at gøre det, fordi man kommer ind paa de rene Gisningers Omraade, for saa vidt man taler om Fremtiden. Det forhindrer imidlertid ikke, at man maa søge at danne sig en Forestilling om det. Jeg tror derfor, man gør ret i at regne med, at disse 3,720,000 Kr. vil i Virkeligheden blive 60 pCt. højere, altsaa 6 Mill. Kr. Jeg tror altsaa, at hvis Rigsdagen vedtager Lovforslaget, som det her foreligger, vil det betyde, at man maa paaregne, at der dertil vil medgaa 6 Mill. Kr., og jeg regner da ikke med de øjeblikkelige Priser, for ganske bortset fra, at man ikke kan skaffe Skinner nu, vilde Anskaffelsen af disse, hvis man kunde skaffe dem, sikkert alene foraarsage en betydelig højere Pris. Det vil altsaa ogsaa sige, at naar Ministeren mener, at vi ved at gaa over fra Privatdrift til Statsdrift maa forhøje Overslagssummen med 620,000 Kr., vil det være rigtigere at sige, at den Overgang kræver en Forhøjelse af Udgifterne med 1 Mill. Kr.

Denne ene Million betegner da foreløbig det Offer, der skal bringes for at gennemføre Statsdrift paa denne Bane, men man kan nok gaa ud fra, at Anlægget ikke vil forrente sig — alle Parter synes at være enige derom —: Ministeren har søgt at undgaa Statsdrift, Befolkningen har søgt at undgaa Privatdrift, og i saadanne Tilfælde plejer det at være Statskassen, som trækker det korteste Straa, naar der er tilstrækkelig mange politiske og lokale Interesser paa den anden Side. Kampen om de kære Vælgeres koster Statskassen mange Penge, og i dette Tilfælde vil den sikkert koste betydeligt mere end 1 Mill. Kr., thi med denne ene Million er Sagen ikke afgjort. Der vil for hele denne Banelinies Vedkommende blive 6 Mill. Kr. at forrente, thi for en Bane, som giver Driftsunderskud, skal vistnok Renterne udredes, og man vil altsaa formentlig end ikke kunne regne med, at den aarlige Udgift foreløbig kun andrager Renterne af 6 Mill. Kr. eller 300,000